

Nová učebnica z tlmočenia

(Opalková, Jarmila: Konzekutívne tlmočenie. Prešov: FF PU 2011. 152 s. ISBN 978-80-555-0451-3.

Dostupné na internete: <http://www.pulib.sk/elpub2/FF/Opalkova2/index.html>)

Jarmila Kredátusová, Filozofická fakulta PU, jarkred@unipo.sk

Vysokoškolská učebnica Jarmily Opalkovej *Konzekutívne tlmočenie* je príručkou pre prekladateľov, tlmočníkov i ako učebná pomôcka na predmet Konzekutívne tlmočenie a má predovšetkým kulturologické zameranie. Takáto vysokoškolská učebnica je vítaná, pretože vzniká pre nový odbor *prekladateľstvo a tlmočníctvo: ruský jazyk a kultúra* a bude výbornou pomôckou pre učiteľov aj študentov, ktorí tento odbor študujú.

Autorka učebnice prekladá a má skúsenosti s tlmočením, najmä so sprievodcovským, ale aj iným a táto učebnica na takýto druh tlmočenia študenta pripraví. Zároveň je text učebnice zostavený tak, že aktivizuje zmyslové a pamäťové štruktúry v priestore odborne zameraných komunikátov rôzneho tematického zamerania a používa také postupy a metódy, ktoré trénujú študenta aj v iných druhoch tlmočenia.

Pozitívne treba vnímať aj výber a formulovanie úloh (zadaní), ktoré sú rôznorodé, ale praxou overené a vysoko efektívne. Prostredníctvom nich sa študent učí tlmočiť z listu, anticipovať, tvoriť informačnú osnovu textu, určovať zmyslové dominanty textu, tvoriť glosáre, osvojovať si princípy notačnej techniky pre strednú aj vyššiu konzekutívu (vertikálny a horizontálny zápis), správne intonovať vo VJ aj CJ, prekladať paralelne s posluhom do CJ, osvojovať si správne gramatické konštrukcie, uvedomovať si interferenčné posuny, nacvičovať si šušotáž a „tieňové“ tlmočenie, správne používať prízvuky.

Študent si zároveň osvojuje termíny, slovné spojenia v materinskom aj cudzom jazyku, učí sa správne prepisovať mená a priezviská či iné názvy z latinky do cyriliky a opačne, učí sa nové logoepistémy, skratky prostredníctvom textov z rôznych zdrojov (elektronických a printových verzií).

Študent prostredníctvom tejto učebnice spoznáva vlastný (domáci) kultúrny priestor a učí sa ho adekvátne sprostredkovať cudzincom. Tento cieľ sleduje autorka tejto učebnice a nazdávame sa, že takto koncipovaná učebnica to aj dovoľuje naplniť.

Študentom sú predstavené vlastné (domáce) aj cudzojazyčné texty v tematických oblastiach, ako sú: divadlo, hudba, filmové umenie, cestovný ruch, zámky, jaskyne, skanzeny, akvaparky, kúpele, galérie výtvarného umenia. Takto má študent možnosť oboznamovať sa s potrebnou a najpoužívanejšou lexikou v rámci týchto tematických oblastí, ktoré zároveň predstavujú základ sprievodcovského tlmočenia.

Texty sú primerané rozsahom, náročnosťou, aktuálnosťou aj svojím zacielením.

Učebnica, ktorá je dostupná na stránke univerzitnej knižnice našej univerzity, nadobudne zrejme aj knižnú podobu. Pre vylepšenie rukopisu navrhujeme niekoľko zmien či doplnení (definitívne riešenie ponechávame na zváženie samotnej autorky):

- V tematickej oblasti HUDBA by sme okrem vážnej hudby venovali nejaký priestor aj iným hudobným žánrom v rámci súčasnej populárnej hudby (aspoň ich pomenovaniam a uvedeniu súčasnejších pojmov v hudobnom svete, ako sú CD-nosič, LP-nosič, názvy hudobných súťaží a festivalov súčasnej populárnej hudby).
- Tematickú oblasť ŠPORT a TURIZMUS by sme ešte prehodnotili a doplnili o ďalšie texty a cvičenia. Tie, ktoré sú uvedené, podľa nás, nepokrývajú slovnú zásobu z tejto oblasti v dostatočnej miere.

- Tematickú oblasť FILMOVÝ FESTIVAL by sme zaradili hneď za oblasť FILMOVÉ UMENIE, resp. ako súčasť tejto oblasti.
- Keďže učebnica obsahuje úlohy, v ktorých sa žiada pracovať so symbolmi, navrhujeme prijaté a zaužívané symboly študentom v nejakej prijateľnej forme predstaviť (možno súvisle na konci učebnice, možno po častiach pri jednotlivých oblastiach tam, kde je to možné).

Veľmi vítame túto učebnicu a autorke i jej študentom želáme radosť z práce pri jej používaní.